

Чавонон неруи бузурги созандаи кишваранд

(Дар ҳошияи суҳанронии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мулоқот бо чавонони кишвар)

Мо ифтихор дорем, ки чавонони бонангу номуси мо авомдихандагони кори насли калонсол, неруи тавоно ва иқтидори воқеии пешрафти ҷомеа, яъне ояндаи давлату миллат мебошанд.

Эмомалӣ РАҲМОН

Дар ҳар даври замон чавонон неруи пуриқтидор, бунёдкору созанда ва пешбарандаи ҷомеаи мутамаддин шинохта шудаанд. Бахусус, дар шароити кунунии ҷомеаи печида ва пешрафти хангуфти ҳамарӯза техникаву технология, фаҳмиши зехнӣву ақлонии чавонон дар қарни XXI мавриди тақозои пешрафт аст. Дар тамоми соҳаҳои муҳталифи ҷомеа чавонон қору фаъолият дошта, дар пешрафти илму фарҳанг, иқтисодиёт, иҷтимоиёт, сиёсат, варзиш саҳми беандоза мегузоранд. Дар Тоҷикистони азизи мо ҳафтад дарсади аҳолиро чавонон ташкил медиҳанд, ки ин як қувваи хеле азиме дар пешбурди қорҳои бунёдкорию созандагист. Имрӯз тарбия намудан, таълим додан, ихтисос бахшидан, ба қорҳои гуногун ҳидоят қардан, ба ҳалли масъалаҳои муҳими ҷомеа қалб намудани чавонон яке аз масъалаҳои стратегии давлатӣ ба ҳисоб меравад. Давлату ҳукумат барои ҳаллу фасли проблемаҳои чавонон, ояндаи дурахшони онҳо ғамхорӣ махсус зоҳир намуда, дар пешрафти ҳаракати чавонон баҳри созандагӣ худшиносӣ, худогоҳиву ватандӯстӣ қадамҳои устувор гузошта шудааст. Воқеан, чавонон ояндаи миллат ва бақои давлати тоҷиконанд. Аз ин рӯ, бояд аз таърих сабақ омӯхта, барои фардои нек пайваста хондан, меҳнат қардан, заҳмат қашидан ва ақлу зехни худро барои шуқуқои бештари Ватан нисор намудан шиори ҳар як чавон гардад. Дар амалӣ шудани ҳамагуна иқдомҳои нек ва ташаббусҳои давлату ҳукумат пайгиру мададгори чавонон буду мебошад. Албатта, ҳамаи масъалаҳо ҳамон вақт ҳалу фасл мегардад, ки таҷрибаи мусбати таърихи гузаштаи начандон дурро пеши рӯ оварда, онро андӯхта, имрӯз мавриди назар қарор диҳем. Мо, бояд фаромӯш насозем, ҳар иқдоми неке, ки дар гузаштаи на чандон дур дар кишварамон сурат гирифта буд, дар сарғаи он маҳз чавонони ташаббусқор қарор доштанд. Хидмати бузург ва шоёнӣ онҳо дар азхудкунии води Вахш, Дилварзин, Канали қалони Фарғона, Канали қалони Ҳисор, Роҳи қалони Помир, роҳи ағбаи Анзоб, Шаҳристони солҳои 30-40-уми асри XX шоистаи таҳсин аст. Сохтмони умумииттифоқии «БАМ» (Шоҳроҳи Байкалу Амур), иштироки чавонон дар Қанги Бузургии Ватанӣ, солҳои баъдичангии барқарорқунӣ, сохтмонҳои азим, ҳаракатҳои сохтмони донишҷӯён дар даврҳои гуногуни таърихӣ далели ин гуфтаҳост. Чавонони кишвар чун қувваи пешбарандаи ҷомеа дар замони Шӯравӣ

дар сохтмонҳои азим ба мисли заводи арзизи шаҳри Турсунзода, Неругоҳи барқии обии «Норак», заводи нуриҳои азотии Вахшу Ёвон ва дар замони соҳибистиклолӣ дар бунёди Неругоҳҳои барқии обии «Роғун», «Сангтуда-1», «Сангтуда-2», шохроҳҳои азим ва аз бумбасти коммуникатсионӣ баромадани Тоҷикистон саҳби босазо мегузоранд.

Нақши ҷавонон дар охири асри XX ва аввали асри XXI дар замони глобализасия (ҷаҳонишавӣ) дар ҳаёти иқтисодӣ-иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар эътибори хоса пайдо кардааст. Маҳз ҷавонони дорои маърифати баланд, тафаккури созанда, дурбину боандеша ва ахлоқи ҳамида метавонад пайванди ногусастани наслҳо ва рӯҳи абадзиндаи хешро, ки ҳанӯз дар аҳди Сомониён соҳиби марказҳои бузурги тамаддун ва доираҳои тавоноии илмию адабӣ буданд, зинда доранд ва асри тиллоии миллати худро эҳё намоянд. Барои амалӣ намудани чунин арзишҳои миллӣ ҷавонони мо бояд рӯҳи барозанда ва эҳтироми миллиро ба ҷо оранд. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ин замина бамаврид таъкид карданд: «Имрӯз, ки мо зери парчами Ватан ва давлати соҳибистиклол гирд меоем, бояд пеш аз ҳама, ҷавонони мо мазмуну моҳияти истиқлолият ва ваҳдату ягонагии миллатро дарк намоянд, зеро мафҳумҳои мебошанд, ки ҳар як ҷавон дер ё зуд барои фаҳмидани мазмуни онҳо мекушад». Ваҳдати миллӣ, ягонагии тамоми қисматҳои ватан, посдории таъриху фарҳанги миллӣ, арҷ гузоштан ба муқаддасоти Ватан, ҳурмату эҳтиром кардани қонунҳои амалкунанда, донишҷӯи он қонунҳо, волоияти он, дониш андӯхтан ва онро дар амал татбиқ кардан бояд кори ҳар як ҷавони тоҷик бошад. Маҳз надонишҷӯи қонунҳо, ҳуқуқҳои шаҳрвандии худ, ҷавонон имрӯз бо «тавсияҳо» ва «нишондодҳо»-и душманони миллати тоҷик худро ба ҳар тараф мезананд. Даст ба қорҳои ношоам мезананд ва ба ташвиқу тарғиби идеологияи бегона, мафкураи бегона дода мешаванд. Онҳо ба ҳизбу ҳаракатҳои ба афкори мо бегона ва қонунан манъшуда рустию ошқоро аъзо шуда, қорҳои таҳрибқорӣ мекунанд. Чунин ашхос на танҳо барои худ зиндагии ноорому талх ташкил мекунад, балки барои наздикону пайвандон, ахиран барои миллати хеш доғи сиёҳ меоранд. Тарбияи чунин ашхос, баҳусус, ҷавонон дар муҳити имрӯза хеле зарур ва ҳатмист. Таълиму тарбияи насли наврас бояд аз ҳонадону боғча, дабишҷӯи мактабҳои олии оғоз гардида, силсила ба силсила, дар зери фаҳмишҳои таърихӣ, фарҳанги волои миллӣ, худшиносӣ, ватандӯстӣ, эҳтироми қонун, садоқат ба Ватан, садоқат ба дину оини анъанавӣ, маслаки ҳамарӯзаи инсонӣ, дарки масъулият дар назди халқу ҷомеа, миллат сурат гирад. Имрӯз ҷомеа ба ҷавонон ва ҷавонон ба ҷомеа ниёз дошта, ҳар як фарди солим медонад, ки ҷавонон ояндасози миллати худ ҳастанд. Бинобар ин, така ба ҷавонони худогоҳу доно, солиму боандеша, ин така ба ватандорӣи онҳо, ба бақои ояндаи миллати тоҷик аст. Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми хеш ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон иброз доштанд, ки: «Ҳуқумат ғамхориро нисбат ба наврасону ҷавонон минбаъд низ идома бахшида, ба ин нури тавоноии кишвар, ки марзу буми Тоҷикистонро ҳимоя мекунад, кишварро ободу

зебо мегардонад ва номи ватани ачдодиро боз ҳам баланд мебардорад, ҳамеша така менамояд». Воқеан чунин аст ва ҳақ ба ҷониби Сарвари давлат аст. Таъкид ба ёдоварист, ки муноқишаи сарҳадии байни қирғизу тоҷик дар ноҳияҳои шимолӣ Тоҷикистон бори дигар суҳанҳои таърихии Сарвари давлат «...ба ин неруи тавоноии кишвар, (ҷавонон дар назар аст- А. А.) марзу буми Тоҷикистонро ҳимоя мекунад...» дар ҳимояи марзу буми Ватан суҳани рӯз гардид. Аз дигар тараф, деҳаи Ворух, ҳамчун ҷузъи ҷудонашавандаи Тоҷикистони азиз рамзи (символи) муттаҳидии тамоми кишрҳои кишвар гардид, ки нишоне аз ваҳдат ва хувияти таърихии халқи тоҷикро дар як давраи хеле нозуки зиндагӣ бори дигар исбот кард. Ҳамин қувваи бузург, неру ва иродаи матини ҷавонон, саҳми онҳо дар корзорҳо, ватандӯстии онҳо дар мулоқоти Сарвари давлат ҷойгоҳи хоса дошт. Бо ифтихор таъкид доштанд, ки «Саҳми ҷавонон дар ҳифзи Модар – Ватан шистаи таҳсин буда, онҳо дар тамоми ҷузъу томҳои Қувваҳои Мусаллаҳ ва дигар сохторҳои қудратӣ содиқона хизмат мекунанд ва дар ҳимояи сарҳади давлатӣ низ нақши бузург доранд». Маҳз дар пешорӯи ин муборизаҳо ҷавонони бонангу номуси миллат меистоданд, ки мо онро бо ҷашмони бинои хеш дидем. Гирдуҳамой ва намоиши ҷавонони ғаюри миллат баҳри ҳифзи ҳар як ваҷаби марзу буми Тоҷикистон, ки рӯзҳои мудҳиши 28,29 ва 30 апрели соли ҷорӣ шуда гузашт, бори дигар нишон дод, ки Ваҳдати миллӣ барҷост ва онро ҳар як тоҷику тоҷикистонӣ гиромӣ медорад. Дар ин маврид ҳам Пешвои миллат зимни мулоқот бо ҷавонони кишвар таъкид карданд, ки «Ҷавонони ватандӯсту огоҳи мо бояд минбаъд низ хушёр бошанд ва нагузоранд, ки гурӯҳҳои манфиатҷӯи дохиливу хориҷӣ дар шуури дигар наврасону ҷавонони мо мафкураи бегона, хурофотӣ ва ифротгароёнаро ҷой намоянд». Модар яктост, Ватан яктост- шиори ҳар яки мо, баҳусус ҷавонони баномуси мо бошад. Он гоҳ, ман фикр мекунам ба мақсадҳои аслии мерасем ва меросбари ачдодони худ шуда метавонем...

Иштироки ҷавонони бонангу номуси миллат дар ҳаёти сиёсӣ-иқтисодӣ, таърихиву фарҳангӣ, илмию тадқиқотӣ хеле назаррас гардидааст. Ширкати ғаёлонаи ҷавонон дар ҷорабиниҳои сиёсӣ, фарҳангӣ, таърихӣ, иқтисодӣ боиси ифтихор ва қобили қабул аст. Аз тарафи дигар ҷавонон ё шахсоне ҳам ёфт шуданд, ки гузаштаи худро нодида гирифта, инкор ҳам карда, воқеаву ҳодисаҳои таърихро нодуруст маънидод намуда, хизмати шахсиятҳои таърихию инкор ва бобоёну падарони худро мазамату сӯйи онҳо сангандозӣ мекунанд. Ин амал на ба қонунҳои амалкунанда, на ба афкори таърихию фалсафии мо тоҷикон, на ба фармуаи паёмбари Ислому мувофиқат мекунаду на ба нишондоди пешвои мазҳабии мо Имоми Аъзам.

Давлату ҳукумат барои пешрафти афкору қору пайкори ҷавонон ҳамарӯза ғамхорӣ зоҳир карда, дар тарбия ва ба камолрасии онҳо мусоидат мекунад. Дар ҳамин маврид аҳли ислом, пешвоёни он низ пайваста барои дурандешӣ, тарбияи ахлоқиву маънавии ҷавонон

кӯшишу ғайрат намоянд. Онҳоро дар рӯҳияи худшиносӣ, худоғохӣ, миллатдӯстӣ, ватандӯстӣ, ифтихори мазҳаби анъанавӣ, солимии афкори онҳо тарбия ва роҳнамоӣ карда, аз андешаҳои нопок, қачравихо, гаровиданҳо ба ҳаракату ҳизбҳои иртиқӣ бо фаҳмонидан дарки масъулиятшиносӣ ҷавононро бо роҳи рост ҳидоят намоянд. Дар тамоми даври замон ҳидоят ба росткориву ростравӣ, ростгуфторӣ, ростқавлӣ буду ҳоло ҳам бояд бошад. Насли калонсол бештар масъулият дар назди ҷавонон дошта бошанд, зеро амалҳои неки онҳо боиси пайравӣ ва омӯзишӣ барои ҷавонон гардад.

Мо, имрӯз дар остонаи 30-солагии Истиқлоли давлатии Тоҷикистони азиз қарор дорем, аз ин рӯ, тамоми қувва ва неруи ақлонии ҷисмонии худро барои рушду пешрафт ва шуқуғии бештари Тоҷикистони азизамон сарф намоем ва дастовардҳои истиқлолро ҳифз ва ваҳдати миллиро таҳким бахшем. Дар ҳамин маврид суҳбатҳои Сарвари давлат дар мулоқот бо ҷавонони кишвар таъкид карданд: «Мо умед дорем, ки ҷавонони мо ҳамчун табақаи аз ҳама ҷаҳоли ҷомеа минбаъд низ ташаббусҳои созандаро амалӣ менамоянд, дастовардҳои Истиқлоли давлатӣ – сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллиро ҳифз мекунанд ва дар ҳаёти сиёсӣ иҷтимоии давлатамон боз ҳам ҷаҳоли ширкат меварзанд».

**Аъзамҷон Азимов,
профессор**